

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	CLB
Instellingsnummer	114769
Instelling	Vrij CLB 1 Antwerpen-Middengebied (Vors)
directeur	Peter DE HOND
adres	Mgr. Donchelei 9 - 2290 VORSELAAR
telefoon	014-50.74.00
fax	014-51.61.02
e-mail	vorselaar@clb-ami1.be
website/URL	www.clb-ami1.be
Inrichtende macht/Bestuur	114637 - Vrij CLB Antwerpen-Middengebied vzw te VORSELAAR
adres	Mgr. Donchelei 9 - 2290 VORSELAAR
Tijdstip doorlichting	van 8 maart 2010 tot 12 maart 2010
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Dobbels Marleen
Teamleden	De Paepe Guy Vandervee Regine
Deskundige(n) behorend tot de administratie	
Externe deskundige(n)	Inge De Vos (afwezig om medische redenen)
Datum van bespreking met de instelling	30 maart 2010

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	Begeleidingsaspecten in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	5
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	6
4	KWALITEITSPROFIEL	7
5	RESULTATEN	9
5.1	Regelgeving en begeleiding	9
5.2	Schoolloopbaan	15
5.3	Outcomes	15
5.4	Tevredenheid	15
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	17
6.1	Algemeen	17
6.2	Personeel	19
6.3	Logistiek	19
6.4	Onderwijskundig	19
7	STERKTES EN ZWAKTES	22
7.1	Relevante aspecten waarin het CLB goed is	22
7.2	Relevante aspecten die het CLB kan verbeteren	22
7.3	Relevante aspecten die het CLB moet verbeteren	22
8	ADVIES	23
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	24

1 INLEIDING

Van 8 maart 2010 tot 12 maart 2010 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne. Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht hierop afzonderlijk uit te voeren.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- onderlinge afstand vestigingsplaatsen of afstand tot de hoofdzetel méér dan 10 km
- het aanbod van ambulante hulpverlening is beperkt binnen het werkgebied
- onstabiel personeelsbestand (opeenvolgende wissels, veel tijdelijke vervangingen, moeilijke vervangingen)
- veel deeltijds werkende teamleden
- gedeeld gebruik van de infrastructuur door bvb. arbeidsgeneeskunde, K&G, ...

De schoolse achterstand in het werkgebied varieerde in het schooljaar 2008-2009 van 2% tot 34%. De hoogste percentages schoolse achterstand zien we in het secundair onderwijs met een aanbod technisch en beroepssecundair onderwijs. Ook binnen het lager onderwijs vertonen enkele scholen een relatief hoog percentage schoolse achterstand. De percentages komen verspreid voor in het werkgebied. Er is dus niet meteen een aanleiding om de kwetsbaarheid van de input aan een bepaalde regio of aan bepaalde gemeenten te verbinden.

In het kleuter en lager onderwijs noteren we 13% leerlingen met een **GOK-indicator** voor het schooljaar 2001-2002 en een stijging naar 14% voor het schooljaar 2004-2005. Dit cijfer is lichtjes gestegen naar 15% voor het schooljaar 2007-2008. Dit ligt duidelijk lager dan het Vlaams gemiddelde (25%). We leiden uit de GOK-indicatoren af dat het centrum en de scholen in haar werkgebied alert moeten zijn voor de behoeften van ouders (moeders) met een laag opleidingsniveau.

In het secundair onderwijs noteren we in 2001-2002 voor de eerste graad 17% leerlingen met een **GOK-indicator**. Dat is ongeveer 10% beneden het gemiddelde in Vlaanderen. In 2004-2005 stijgt dit percentage naar 18%. De stijging zet zich door in 2007-2008 en komt uit op 27%. Dit is 11% beneden het gemiddelde in Vlaanderen. Op basis van de GOK-indicatoren kan voor de eerste graad dezelfde conclusie worden getrokken als voor het basisonderwijs. De indicatoren 'studietoelage' en 'laag opleidingsniveau van de moeder' komen meest frequent voor bij deze leerlingen.

Voor de 2de en 3de graad noteren we 8% leerlingen met een GOK-indicator in 2001-2002 en 5% in 2004-2005. Mede onder invloed van een andere berekeningswijze stijgt dit percentage naar 31% in 2007-2008. Dat is onder het gemiddelde in Vlaanderen (38%). De belangrijkste indicatoren zijn dezelfde als in de eerste graad.

In het schooljaar 2007-2008 telt het centrum 199 **GON-leerlingen** binnen het werkgebied. We merken in het schooljaar 2008-2009 een stijging naar 205 GON-leerlingen. Deze aantallen liggen telkens ruim onder het gemiddelde van de grote centra. Het valt op dat de leerlingen verspreid zitten over bijna alle scholen van het werkgebied.

Op basis van de GOK-gegevens zien we geen extreme concentratie van risicofactoren binnen het werkgebied, maar het is wel duidelijk dat er op basis van de GOK- en GON-gegevens met specifieke behoeften van sommige leerlingen en hun ouders rekening moet gehouden worden en dat schoolse achterstand voorkomen en afremmen een belangrijke uitdaging blijft.

Wanneer u hierna de focus van de doorlichting bekijkt, zal u merken dat deze gegevens er mee hebben toe geleid dat o.a. aandacht werd besteed aan:

- het leerlinggebonden aanbod binnen het domein leren en studeren
- de begeleiding van afwezigheden en inschrijvingsrecht
- attesteringspraktijk
- de schoolondersteuning op het vlak van de draaischijffunctie, de participatie aan projecten op school rond prioritaire doelgroepen
- de uitwerking van schoolspecifieke doelen en werkwijze

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie vakken en procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting.

3.1 Begeleidingsaspecten in de focus

Beleidsplan/Beleidscontract
Conform art.38 en art.39 van decreet CLB (1/ 12/ 1998)
Leerlinggebonden activiteiten
Leren en studeren
Preventie gezondheidszorg
Algemene consulten
Profylaxe
Schoolondersteuning
Draaischijffunctie
Deelname in overleg mbt leerlingenbegeleiding of zorgbeleid
Projecten rond prioritaire doelgroepen
Definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel moeten voorkomen

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Algemeen

Kwaliteitszorg
Zelfevaluatie
Kwaliteitssysteem

Logistiek

Materieel beheer
Infrastructuur

Onderwijs

Begeleiding
Afstemming school en CLB
Hulpverlening
Preventieve gezondheidszorg
Schoolondersteuning

Evaluatie

Attesteringspraktijk

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

Output

Tevredenheid

Personeel

4 KWALITEITSPROFIEL

Het centrum behoort tot de kleinere centra binnen de groep grote centra voor leerlingenbegeleiding. In de vestigingsplaats te Zoersel werken meer personeelsleden en worden meer scholen begeleid dan in de hoofdzetel te Vorselaar.

Uit de analyse van de beschikbare gegevens van het werkgebied blijkt dat niet alle leerlingen het even goed doen op school. Dit leiden we o.a. af uit de sterk uiteenlopende cijfers over schoolse achterstand. Het aantal GON-leerlingen neemt toe wat wijst op een toenemende aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden en behoeften.

Outputgegevens van het CLB op basis van registratie zijn momenteel niet beschikbaar, maar zullen in de toekomst moeten duidelijk maken op welke manier het CLB haar opdracht, om in samenwerking met de school ervoor te zorgen dat al deze leerlingen op de best mogelijke wijze hun schoolloopbaan kunnen doorlopen, rekening houdend met de speciale noden en behoeften, waarmaakt.

Bevraging van de CLB-medewerkers wijzen op een globaal algemeen welbevinden over hun werking en de samenwerking met de scholen.

Ondanks het feit dat het centrum van bij de start van het CLB een zelfevaluatieproces opstartte leverde dit niet de evolutie op die men had kunnen verwachten op basis van de verzamelde gegevens. De verbeteracties die werden opgestart werden te weinig doelgericht en planmatig aangepakt. Het kwaliteitssysteem werd nog onvoldoende uitgewerkt waardoor systematiek en een cyclisch proces onvoldoende merkbaar zijn. Voor de verdere ontwikkeling van het centrum is het nodig dat men er in slaagt vernieuwing en verbetering goed voor te bereiden en vol te houden. Dit kan best gerealiseerd worden door te werken met kwaliteitsplannen (toepassing van art. 97 van het decreet CLB) en door beter gebruik te maken van gegevens die kunnen helpen om doelen te bepalen en effecten na te gaan.

Het VCLB AMI 1 probeert zo goed mogelijk het leezorgniveau van leerlingen te bepalen en heeft hiervoor verschillende middelen ter beschikking. Voor de attesteringspraktijk wordt de doorlooptijd zoals vermeld in het 'BVR operationele doelstellingen' gerespecteerd. Ouders worden altijd intensief betrokken. Het is nodig ook voldoende aandacht te besteden aan het kind/de leerling zelf.

De aanpak van de kernactiviteiten voor het domein leren en studeren is sterk. Het is van belang de kwaliteit van de signalering te bewaken. Uit gesprekken blijkt dat de discipline van de contactpersoon (p-discipline) vaak richtinggevend is voor de aard van de vragen die gesteld worden. Het is wenselijk de rol en taak van de contactpersoon vanuit dit oogpunt te evalueren.

De algemene consulten worden met zorg uitgevoerd. Om een kwaliteitsvol onderzoek te garanderen baseert het centrum zich op de wetenschappelijk onderbouwde standaarden.

De medische infrastructuur van de beide vestigingsplaatsen beantwoordt niet aan de regelgeving. Het is een verplichting om tijdens de consulten de privacy te garanderen.

Het CLB heeft afspraken gemaakt met de scholen over de wijze waarop het zijn opdracht betreffende de profylaxe van besmettelijke ziekten op basis van het draaiboek besmettelijke ziekten zal uitvoeren.

De nieuw uitgewerkte versie van de schoolspecifieke afspraken in het beleidscontract voldoet niet aan de regelgeving terzake (cfr art. 39 DCLB). Het centrum slaagt er onvoldoende in om doelstellingen te bepalen die leiden tot een doelgerichte (samen-)werking en tot een keuze van de juiste acties en werkwijzen. Via het proces van afstemming moet invulling gegeven worden aan een meer schoolspecifieke uitwerking van de concrete samenwerking school – CLB uitgaande van de school- en leerlingenkenmerken. Het is van belang om samen met de scholen de eigenlijke werking in beeld te brengen. Elementen uit de voortgangsgesprekken kunnen aanleiding geven tot bijsturing en verfijnen van de afspraken.

De werking op het individueel niveau is in het centrum sterker uitgebouwd dan de werking op het niveau van de organisatie (schoolniveau). Het is duidelijk dat de systematiek van functionele schoolondersteuning nog te weinig werd geoperationaliseerd. De resultaten van de tevredenheidsbevraging bevestigen trouwens dat leerlinggebonden activiteiten een grotere tevredenheid creëren dan de schoolondersteuning.

Het centrum neemt deel aan schoolintern overleg en is actief betrokken bij het overleg aangaande afwezigheidsproblemen bij leerlingen. Dit vormt de basis voor een individueel begeleidingstraject dat met de school wordt opgestart.

Dit gestructureerd overleg benutten om geregistreerde gegevens m.b.t. afwezigheden te analyseren en inzicht te krijgen in de problematiek gebeurt nog te weinig. Daardoor komen gerichte, preventieve acties nog onvoldoende aan bod.

Definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel komt volgens de medewerkers zelden voor waardoor tot op heden geen acties dienaangaande opgestart werden. Het centrum heeft aandacht voor de begeleiding van gedragsproblemen en hoopt hiermee de kans op definitieve uitsluiting laag te houden.

We merken tijdens de doorlichting weinig evolutie op het vlak van kansenbevordering. De taak van de vroegere multidisciplinaire cel kansenbevordering wordt nu opgenomen door de werkgroep maatschappelijke discipline echter zonder duidelijke doelstellingen of planning. De krachtlijnen van het centrum aangaande de werking voor prioritaire groepen blijft vaag. We merken wel een zorg voor de individuele kansenbelemmerde leerling. Die vertaalt zich in een praktische ondersteuning, omdat kansarmoede vaak gezien wordt als financiële armoede.

Ondanks het feit dat de problematiek zich misschien minder voordoet in het werkgebied is het van belang alert te blijven en in de scholen projecten te ondersteunen voor leerlingen die bedreigd zijn door hun sociale achtergrond of leefsituatie. Het centrum krijgt in de vervolgregeling de opdracht werk te maken van een sterkere uitbouw van de kansenbevordering waarbij men niet enkel aandacht heeft voor de individuele leerling maar ook voor het aspect schoolondersteuning.

Het aanbod aan externe diensten binnen het werkgebied is beperkt. Het centrum werkt met meerdere diensten samen vooral in het kader van doorverwijzing. Voor een aantal diensten werd de samenwerking vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Het centrum neemt zijn functie van draaischijf consequent op en coördineert de samenwerking tussen de school en de externe diensten.

De inspectie leerde een centrum kennen dat om diverse redenen de laatste jaren een minder sterke ontwikkeling doormaakte. Het staat voor de uitdaging duidelijke ontwikkelingslijnen uit te tekenen. Het uitwerken van een visie en een kwaliteitssysteem, het opmaken van een duidelijke planning op korte en lange termijn en een participatieve besluitvorming kunnen hiertoe bijdragen. Een gelijkgerichte werking in de beide vestigingsplaatsen is een blijvend aandachtspunt.

5 RESULTATEN

5.1 Regelgeving en begeleiding

Het onderzoek van de begeleidingsactiviteiten levert voor de focus volgende conclusies op:

5.1.1 Beleidsplan/Beleidscontract

Conform art.38 en art.39 van decreet CLB (1/12/1998)

Voldoet niet

Vaststellingen

De analyse van de afspraken toont aan dat de uitwerking van artikel 39,2° DCLB niet voldoet aan de voorwaarde de concrete samenwerking tussen school en centrum te beschrijven met vermelding van doelstellingen en werkwijze.

- Het centrum gebruikt twee modellen: de bijzondere bepalingen bij het beleidscontract van de VCLB-koepel en de afsprakennota's bij het beleidscontract van OVSG.
- Bij alle bijzondere bepalingen en afsprakennota's worden meerdere bijlagen gevoegd. Wij vermelden enkele voorbeelden: de reguliere samenwerking tussen CLB en school, het overmaken van relevante leerlingengegevens, de deontologische code CLB, het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de operationele doelstellingen van de CLB (BVR operationele doelstellingen), de klachtenprocedure, ... Ook meerdere stappenplannen worden als bijlage toegevoegd zonder verdere differentiatie naargelang de doelgroep: kindermishandeling, tienerzwangerschappen, profylaxe hersenvliesontsteking, ...
- Uit de analyse van de bijzondere bepalingen en de afsprakennota's blijkt dat de afspraken eerder algemeen blijven en voor de meeste scholen komt steeds dezelfde tekst terug. De afspraken zijn daardoor onvoldoende schoolspecifiek.
- Het centrum vertrekt voor zijn afspraken met de scholen vanuit het gefaseerde begeleidingsmodel van het zorgcontinuüm of begeleidingstraject. Dit continu traject geeft een beeld en/of een visie over de positie van de school en het CLB binnen de leerlingenbegeleiding. De concrete acties, de taken en de wijze waarop ze worden uitgevoerd worden onvoldoende vermeld.
- De wijze waarop het centrum de school ondersteunt voor de realisatie van de GOK doelstellingen en voor de uitbouw van de zorg voor de prioritaire doelgroepen komt onvoldoende tot uiting.
- Uit de gesprekken met de medewerkers blijkt dat er in het dagelijkse handelen meer acties worden ondernomen dan beschreven in de bijzondere bepalingen en afsprakennota's. (zie 5.1.2. Leren en studeren, 5.1.4. projecten rond prioritaire doelgroepen)
- Alle bijzondere bepalingen en afsprakennota's worden jaarlijks geëvalueerd. De evaluatie gebeurt volgens het stramen van de voortgangsbepaling. Hiervoor heeft het centrum een modelformulier ontwikkeld dat uit twee onderdelen bestaat: de voortgangsbepaling in functie van de samenwerking tussen CLB en school waarin werkpunten voor beide partijen kunnen geformuleerd worden en de mogelijkheid tot een inventarisatie van de vormingsbehoeften waardoor men probeert de vormingsplannen van CLB en school op elkaar af te stemmen.
- De medewerkers beschikken niet over referentiekaders om na te gaan of de afspraken evolueren in de richting zoals bepaald in artikel 39 DCLB.

5.1.2 Leerlinggebonden activiteiten

Leren en studeren

Voldoet

Vaststellingen

We baseren ons op gesprekken en documenten om hierover een uitspraak te doen. We kunnen voor de beoordeling van dit onderwerp niet steunen op geregistreeerde gegevens.

- In alle scholen is een systeem en een platform aanwezig waardoor de medewerkers de signalen binnen dit begeleidingsdomein kunnen opvangen en bespreken. Het multidisciplinair overleg op school (MDO) in het basisonderwijs en de cel leerlingenbegeleiding in het secundair onderwijs zijn de plaatsen waar de signalen vanuit de scholen meestal terecht komen. Daarnaast kan de directie eveneens problemen melden, bvb na contact met de ouders. Er wordt bij de signalering geen gebruik gemaakt van bepaalde documenten (bvb een meldingsfiche).
- De mogelijkheid voor ouders en leerlingen om rechtstreeks het centrum te contacteren wordt kenbaar gemaakt bij meerdere gelegenheden.
- De kernactiviteiten, zoals vermeld in het 'BVR operationele doelstellingen', zijn gekend en worden aangeboden bij individuele zorgvragen van leerlingen, ouders en scholen.
- Het onthaal wordt in eerste instantie opgenomen door de contactpersoon (psychopedagogische discipline). Tijdens het proces van de vraagverheldering worden alle actoren betrokken. Dit kan ofwel rechtstreeks via gesprek met ouders, leerlingen en leerkrachten ofwel tijdens het MDO of de Cel leerlingenbegeleiding via de zorgcoördinatoren en/of interne leerlingenbegeleiders. Bij dit overleg worden de verschillende mogelijkheden afgetoetst en worden de verdere stappen afgesproken.
- Indien de hulpvraag door de school geformuleerd wordt zal de school, na het overleg, in eerste instantie de ouders contacteren en hen (verder) probleembewust maken zodat het contact met het CLB nadien vlotter en in een positieve sfeer kan verlopen.
- De medewerkers uit het basisonderwijs geven aan over voldoende diagnostisch materiaal te beschikken om te komen tot een kwaliteitsvolle diagnose en een goed onderbouwd advies indien nodig. Voor het niveau secundair onderwijs bestaat heel wat minder materiaal en moeten de medewerkers zich behelpen.
- De tussenkomsten van het CLB en de diagnostiek zijn erop gericht een passend antwoord te bieden aan de problemen. Hiertoe wordt een handelingsplan opgesteld waarbij extra hulp, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen centraal staan in de hulpverlening zowel thuis als op school.
- Het hulpverleningstraject wordt zo goed mogelijk in beeld gebracht in de dossiers. Het gebruik van het activiteitenregistratiedocument wordt niet door iedereen als een faciliterend element ervaren en dit leidt vaak tot meer papier en een versnippering waardoor het overzicht van het traject verloren gaat.
- Binnen dit begeleidingsdomein komt het multidisciplinair overleg in het centrum moeilijk op gang. De discipline voelt zich meestal sterk genoeg om deze problematiek zelfstandig op te vangen waardoor het teamoverleg, mede door tijdsgebrek, meer ingezet wordt voor de werking binnen de andere begeleidingsdomeinen. Dit moet in de toekomst opnieuw geëvalueerd worden omwille van het feit dat ook binnen het domein leren en studeren de meerwaarde van het multidisciplinair werken maximaal moet benut worden.
- Het is opvallend dat in alle gesprekken met de medewerkers duidelijk naar voor komt dat de teams veel meer activiteiten en acties ontplooiën in hun samenwerking met de scholen dan hetgeen kan afgeleid worden uit de afspraken zoals beschreven in de bijzondere bepalingen en afsprakennota's (zie 5.1.1. Conform).

5.1.3 Preventieve gezondheidszorg

Algemene consulten

Voldoet

Vaststellingen

We baseren ons op gesprekken en documenten om hierover een uitspraak te doen. We kunnen voor de beoordeling van dit onderwerp niet steunen op geregistreerde gegevens.

- Het centrum maakt manueel een jaarplanning op voor de beide vestigingen. Bij deze planning wordt rekening gehouden met de beschikbaarheid van medewerkers en lokalen, het onderwijsniveau, het tijdstip van het jaar, de examenperiodes, ... De planning werd een aantal jaar geleden geëvalueerd en bijgestuurd (Zoersel). Het centrum streeft er naar om alle geplande onderzoeken ook daadwerkelijk uit te voeren. Selectieve onderzoeken en/of afwezige leerlingen worden mee in de planning opgenomen. Klasgroepen worden o.a. omwille van de beschikbaarheid van de medische circuits zelden gesplitst wat een hoge werkdruk met zich mee brengt en een bedreiging kan vormen voor een kwalitatieve uitvoering.

- De administratieve ondersteuning is verschillend voor de beide vestigingen en verloopt niet altijd even vlot ondanks het feit dat er afspraken gemaakt zijn. Andere taken van de administratief medewerkers doorkruisen de activiteiten voor het medisch team. De samenwerking werd nog niet geëvalueerd.
- Het centrum voert alle leeftijdsgebonden consulten uit conform de regelgeving en de aanbevelingen in de standaarden (met uitzondering van de standaard mondzorg naar aanleiding van het advies van de VCLB-koepel) en volgt de recente ontwikkelingen dienaangaande op. De medische equipe betreurt het dat ze de aangereikte methodiek om het mondonderzoek uit te voeren niet kan toepassen.
- Bij de voorbereiding van het consult verzamelt het centrum alle relevante leerlingengegevens die kunnen bijdragen tot een kwaliteitsvolle uitvoering.
- Het CLB besteedt aandacht aan het informeren van ouders en leerlingen over de inhoud van het consult alsook over de resultaten.
- Er worden geen extra initiatieven genomen naar kansarmen binnen de populatie. Oudervragenlijsten zijn beschikbaar in meerdere talen.
- Het centrum neemt initiatieven om een grotere ouderbetrokkenheid na te streven bij de kleuteronderzoeken, in het bijzonder de tweede kleuterklas zoals ook voorzien in het 'BVR operationele doelstellingen'. Dit initiatief startte als proefproject en werd na een positieve evaluatie door de ouders uitgebreid voor het hele centrum. Er wordt aandacht besteed aan de taalontwikkeling en motoriek bij de 2^e kleuterklas. In dit kader kan in overleg met de contactpersoon de paramedisch werker het MDO op school bijwonen en/of wordt het consult afgestemd op het MDO of omgekeerd.
- Het centrum ontwikkelde een 'medisch overzicht' dat in het multidisciplinair dossier wordt opgenomen. Dit biedt relevante informatie i.v.m. het schools functioneren voor de collega's.
- Het CLB voorziet een vrijstelling voor een coördinerend arts. Het is aangewezen deze functie en de taakinvulling uit te schrijven en te expliciteren naar alle medewerkers gezien de verantwoordelijkheid voor het bijhouden en verwerken van gezondheidsgegevens, het toezicht op de implementatie van standaarden en projecten, de gelijkgerichte werking en de infrastructuur.
- Het centrum heeft afspraken (draaiboeken) gemaakt die de gelijkgerichte werking voor wat betreft de uitvoering van de consulten bevorderen. De praktische werking en de gebruikte documenten zijn niet helemaal gelijk voor alle vestigingsplaatsen.
- Geregelde evaluatie zowel intern als extern kan verbeterpunten opleveren die bijdragen tot een meer kwaliteitsvolle dienstverlening. Binnen de preventieve gezondheidszorg leeft niet de cultuur om beschikbare gegevens te analyseren en te verwerken. Deze gegevens kunnen dienen om afspraken tussen school en CLB meer specifiek te maken en om genomen initiatieven duidelijker in beeld te brengen.
- De impact van de verplichte onderzoeksopdracht en het feit dat er nog niet altijd onderscheid gemaakt wordt tussen wat opgelegd wordt door de regelgeving en wat men in realiteit (extra) uitvoert laat soms weinig ruimte voor vraaggestuurde begeleidingen, voor multidisciplinair teamoverleg door alle teamleden en schoolondersteunende activiteiten en staat een volledige integratie van preventieve gezondheidszorg in de CLB werking in de weg.

Profylaxe

Voldoet

Vaststellingen

We baseren ons op gesprekken, documenten en geregistreerde gegevens om hierover een uitspraak te doen.

- Het centrum neemt maatregelen bij besmettelijke ziekten en baseert zijn werking hiervoor op het draaiboek besmettelijke ziekten.
- Voor de melding van een besmettelijke ziekte wordt een registratieformulier gebruikt. De school meldt de gegevens die nodig zijn voor verdere acties.
- Voor de communicatie tussen school en CLB werd een algemeen kader gecreëerd. De afspraken die hieruit voortvloeien bevatten te weinig schoolspecifieke elementen, bvb de permanentie. (zie 5.1.1. Conform)
- De tekst in het schoolreglement die de ouders ondersteunt in de communicatie naar school en/of CLB in geval van een besmettelijke ziekten moet geregeld geactualiseerd worden.

- Brieven om de ouders te informeren over besmettelijke ziekten zijn beschikbaar en indien nodig wordt contact opgenomen met de gezondheidsinspectie.
- Via een elektronische registratie heeft het centrum per jaar een overzicht van de meldingen en de genomen maatregelen.
- Er is een apart luizenstappenplan voor basisonderwijs en secundair onderwijs alsook een afzonderlijke procedure voor hersenvliesontsteking.

5.1.4 Schoolondersteuning

Draaischijffunctie

Voldoet

Vaststellingen

We baseren ons op gesprekken en documenten om hierover een uitspraak te doen. We kunnen voor de beoordeling van dit onderwerp niet steunen op geregistreerde gegevens.

- Het centrum heeft zicht op het aanbod van het netwerk in het werkgebied. Er is een beperkt aanbod van ambulante hulpverlening waardoor de druk op de individuele kortdurende begeleidingen toeneemt en de termijn soms overschreden wordt.
- De laatste tijd is er een opkomst van privé initiatieven (vooral logopedisten en kinesisten). Het centrum maakt een inventaris van deze initiatieven om in een latere fase te bepalen met wie er in de toekomst al dan niet kan samengewerkt worden.
- Het werkgebied situeert zich binnen verschillende arrondissementen. Het centrum dient daarom rekening te houden met verschillende regionale afbakeningen en meerdere partners.
- Het centrum werkt met verschillende externe diensten samen: OCMW, revalidatiecentra, Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen (COS), logopedisten, Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK), Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG), LOGO, de diensten van integrale jeugdhulp, gemeentelijke welzijnsraden,... Met vier van deze diensten (crisisteam -18 jaar, VK, CGG en UZ Gasthuisberg) werd een samenwerkingsprotocol afgesloten.
- Om efficiënter door te verwijzingen en voor een betere follow-up worden concrete afspraken gemaakt door middel van een verwijsbrief en een verwijsfiche.
- Het centrum participeert aan de integrale jeugdhulpverlening. De directeur en de kwaliteitszorgcoördinator maken deel uit van de overleggroepen van het netwerk Antwerpen Periferie en het netwerk Kempen.
- Het centrum beschikt over twee sociale kaarten: de sociale kaart van de provincie Antwerpen en SOKA-flits. Daarnaast ontwikkelde het centrum zelf een verwijzadressenbestand van de diensten waar het meest wordt mee samengewerkt. Externe diensten in functie van de samenwerking in het kader van kansenbevordering worden onvoldoende in kaart gebracht.
- Per vestiging is er een verantwoordelijke voor de netwerking. Deze medewerkers dragen zorg voor het sorteren en bijhouden van de informatie. Zij zorgen ook voor de doorstroming van het aanbod en de werking van de externe diensten via de personeelsvergadering en/of de werkgroepen.
- Uit de gesprekken met de directie en de medewerkers blijkt dat de samenwerking met het netwerk vooral gebeurt in functie van de doorverwijzing van leerlingen en ouders, minder voor proactieve en preventieve acties in functie van de leerlingenbegeleiding of de aanpak van afwezigheidsproblemen.
- Het aanbod van externe diensten die relevant kunnen zijn voor de leerlingenbegeleiding worden niet systematisch samen met de scholen afgetoetst. Enkel naar aanleiding van individuele casussen worden de mogelijke externe diensten samen met de scholen besproken.
- In het kader van de preventieve gezondheidszorg en het realiseren van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen wordt samengewerkt met externen bvb LOGO, huisartsenkring, ...
- Het centrum neemt haar draaischijffunctie op en coördineert de samenwerking tussen de school en de externe diensten. Uit de gesprekken blijkt dat de teams afspraken hebben gemaakt met de scholen in functie van het contacteren van externe diensten. Deze afspraken zijn mondeling en worden onvoldoende beschreven in de bijzondere bepalingen en/of afsprakennota's.

Deelname in overleg met betrekking tot leerlingenbegeleiding of zorgbeleid

Voldoet

Vaststellingen

We baseren ons op gesprekken om hierover een uitspraak te doen. We kunnen voor de beoordeling van dit onderwerp niet steunen op geregistreerde gegevens.

- Het 'BVR operationele doelstellingen' voorziet dat het centrum participeert in overleg met betrekking tot leerlingenbegeleiding of zorgbeleid, georganiseerd door de school.
- Deze verplichting omvat twee onderdelen: (a) deelname aan het systematisch en gestructureerd overleg over de geregistreerde gegevens van individuele leerlingen en (b) het opnemen in het beleidsplan of – contract van elk schoolintern overleg waaraan het centrum deelneemt.
- Elk schoolintern overleg waaraan het centrum participeert staat vermeld in de bijzondere bepalingen en/of afsprakennota's (dit is het overzicht van de schoolspecifieke werking) die integraal deel uitmaken van het beleidscontract.
- Actief betrokken zijn bij het systematisch en gestructureerd overleg, georganiseerd door de school, komt voldoende aan bod. Tijdens het MDO en/of de cel leerlingenbegeleiding worden de leerlingen besproken die (meestal) via het secretariaat gemeld worden omwille van frequente afwezigheden of omwille van ongewettigde afwezigheid. Hierbij bespreken de deelnemers het overzicht van de geregistreerde gegevens van deze leerlingen. Deze bespreking vormt meteen de basis voor het begeleidingstraject dat samen met de school wordt uitgewerkt.
- Een tweede doelstelling van dit gestructureerd overleg is de bespreking van alle geregistreerde gegevens met het doel een beter inzicht te krijgen in de problematiek. Deze mogelijkheden worden nog te weinig benut door school en CLB alhoewel sporadisch hier en daar een aanzet werd gegeven bvb in het buitengewoon secundair onderwijs. De gegevens werden tot op heden vooral benut om na te gaan of elke leerling met meer dan 10 halve dagen B-code door school gemeld werd. De analyse en bespreking van alle geregistreerde gegevens om te komen tot gerichte preventie wordt nog niet of onvoldoende gebruikt. Daardoor gaat de opportuniteit verloren om via dit overzicht een beter beeld te krijgen van de kwaliteit van de registratie in de school en van de signalering.

Projecten rond prioritaire doelgroepen

Voldoet niet

Vaststellingen

We baseren ons op gesprekken en documenten om hierover een uitspraak te doen. We kunnen voor de beoordeling van dit onderwerp niet steunen op geregistreerde gegevens.

- Uit de gesprekken met de medewerkers en uit de analyse van de documenten blijkt dat er onvoldoende groei is ten opzichte van de vorige doorlichting (november 2002) en het GOK-onderzoek (18.01.2005).
- De cel kansenbevordering die aanvankelijk werd opgericht met als doel de andere medewerkers te informeren en te sensibiliseren is momenteel opgenomen in de werkgroep van de maatschappelijk discipline (WEMA) omdat de cel al enige tijd niet meer multidisciplinair was samengesteld. Er zijn geen specifieke doelstellingen geformuleerd en er is geen korte en lange termijnplanning vastgelegd.
- Er is geen visietekst die de krachtlijnen aangeeft met betrekking tot de werking van het CLB omtrent kansenbevordering. We merken dat de meeste medewerkers kansarmoede eerder zien als financiële armoede. Er bestaat wel een tekst met tips (rode draad kansenbevordering) in functie van de individuele begeleiding van leerlingen.
- Bij de medewerkers zien we een positieve houding in het omgaan met kansarmen. De werking van de teams richt zich hoofdzakelijk op individuele gesprekken met leerlingen en ouders. De aandacht hierbij is vooral gericht op materiële, financiële, pedagogische en sociale aspecten.
- Artikel 22 DCLB is onvoldoende gekend bij de medewerkers en wordt niet geoperationaliseerd. Schoolondersteunende activiteiten worden onvoldoende opgenomen en er wordt geen concreet aanbod geformuleerd naar de scholen. We zien enkele initiatieven van individuele medewerkers (die deel uitmaken van de WEMA werkgroep) zoals de projecten gezinsleren en huiswerkbegeleiding.

- Ondanks stappen die gezet werden door de ankerfiguur en de cel kansenbevordering en ondanks het functioneren van de werkgroep WEMA merken we onvoldoende effect op de ontwikkeling van kansenbevorderend werken op schoolniveau.
- De GOK thema's en het GOK actieplan van de scholen zijn gekend. De concrete werking in de scholen is niet altijd duidelijk en wordt onvoldoende beschreven in de bijzondere bepalingen en/of afsprakennota's.
- De teamleden brengen de populatie van hun scholen onvoldoende in kaart. Er is een eerste aanzet door het vermelden van het aantal GOK uren en het aantal GOK leerlingen. Een koppeling naar de concrete werking/activiteiten is er nog niet.
- Er is geen LOP in het werkgebied. Uit de gesprekken met de teams stellen we vast dat niet alle medewerkers op de hoogte zijn van de regelgeving met betrekking tot het inschrijvingsrecht. Er werden hierover geen afspraken gemaakt met de scholen. Het centrum heeft onvoldoende zicht op de wijze waarop de scholen hiermee omgaan en er wordt onvoldoende nagegaan of de gelijke startkansen van de leerlingen gegarandeerd worden.
- Uit de bijzondere bepalingen en/of de afsprakennota blijkt dat het CLB zich engageert te functioneren in het flankerend onderwijsbeleid. Bij bevraging van de medewerkers blijkt dat men geen concrete acties onderneemt en men eigenlijk niet weet wat het begrip inhoudt.

Definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel voorkomen

Voldoet

Vaststellingen

We baseren ons op gesprekken om hierover een uitspraak te doen. We kunnen voor de beoordeling van dit onderwerp niet steunen op geregistreerde gegevens.

- Het 'BVR operationele doelstellingen' geeft aan dat het centrum de school moet ondersteunen in acties die definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel kunnen voorkomen.
- Tot op heden werden door de meeste scholen nog geen acties opgestart in dit verband en aangezien het centrum hier afhankelijk is van het initiatief van de school kan men in de huidige situatie nog geen ondersteuning bieden.
- Volgens de medewerkers komt de beslissing om een leerling te sanctioneren door middel van een definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel slechts uitzonderlijk voor. Indien dan toch een uitsluiting volgt houdt dit meestal verband met strafbare feiten. Deze uitspraak steunt niet op geregistreerde gegevens maar wel op ervaringen die door de medewerkers zijn opgebouwd in de samenwerking met de scholen door de jaren heen.
- In het stappenplan "leerplichtbegeleiding/problematische afwezigheden" werd de ondersteunende rol van het CLB opgenomen. Tot op heden werd dit element van het stappenplan nog niet geoperationaliseerd gezien voorgaande vaststelling.
- De medewerkers trachten wel definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel te voorkomen door zoveel mogelijk begeleidingen op te nemen bij gedragsproblemen. Een systematische betrokkenheid bij elke procedure die zou kunnen leiden tot orde- en/of tuchtmaatregelen via deelname aan de klassenraad is nog niet in alle scholen gerealiseerd. Indien de CLB-medewerker hierbij mogelijke alternatieven en begeleiding voorstelt, kan dit preventief werken op individueel niveau.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

5.4.1 Tevredenheidsonderzoek door het CLB

Het VCLB AMI 1 heeft in de loop van zijn ontwikkeling een aantal tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd.

Een eerste bevraging (schooljaar 2004-2005) peilde naar de tevredenheid bij cliënten (leerlingen en ouders) uit het secundair onderwijs die in dat schooljaar een eerste keer contact met het centrum hadden genomen. De resultaten wijzen erop dat de snelheid van handelen en de kennis van het aanbod van het CLB goed scoorden.

Een tweede enquête (schooljaar 2007-2008) ging de tevredenheid na bij cliënten die minimaal een drietal begeleidingsactiviteiten hadden meegemaakt. Zowel de ouders (niveau lager onderwijs) als de leerlingen (niveau secundair onderwijs) waren heel tevreden over de begeleiding die voorzien werd.

5.4.2 Tevredenheidsonderzoek door de inspectie bij het personeel

- In de enquête geeft het personeel blijk van een behoorlijk algemeen welbevinden. De medewerkers willen ook graag in het CLB blijven werken. Dit gevoel van tevredenheid en welbevinden werd bevestigd tijdens de gesprekken met de verschillende disciplines.
- De cluster 'ondersteuning door de directie' scoort minder sterk dan het gemiddelde. In de gesprekken komen een aantal elementen naar voor die deze score bevestigen en verduidelijken. Aanwezigheid en aanspreekbaarheid in de vestigingsplaatsen, feedback over en opvolging van beslissingen, implementatieproces van vernieuwingen, steun aan het personeel bij conflictsituaties, reacties naar medewerkers na discussie, zijn enkele voorbeelden die tot uiting komen in de enquête en/of tijdens de gesprekken.
- Er is een sterke doelmatigheidsbeleving. Het personeel ervaart zijn werk als heel zinvol zowel naar leerlingen als naar ouders en in return krijgen de medewerkers ook waardering van de cliënten. De contacten met de ouders worden als een positief element geduid.
- In situaties waarbij het iets moeilijker gaat kan men terugvallen op een sterke onderlinge collegialiteit. De medewerkers vinden steun bij hun collega's. Er heerst een aangename sfeer op het centrum (samenwerking en vertrouwen worden als positief benoemd).
- Globaal gezien is de tevredenheid over de werkdruk minder groot. Soms wordt zelfs getwijfeld aan het feit of men deze situatie wel zal volhouden. Deze werkdruk houdt verband met de verwachtingen van scholen, met de werkorganisatie, met de wijze waarop het personeel ingezet wordt in het werkgebied en met de grootte van zijn werkterrein. De ervaringen van grote werkdruk kunnen variëren doorheen het werkjaar.
- De algemene tevredenheid houdt ook verband met de werkomstandigheden. De infrastructuur die ter beschikking staat wordt als positief geduid en de werkplek zelf is voldoende geschikt om de opdrachten kwaliteitsvol uit te voeren.
- Men kan zich in voldoende mate professioneel ontwikkelen. De tevredenheid is echter beduidend minder wanneer het gaat over de aanvangsbegeleiding en opvang van nieuwe medewerkers.
- De resultaten van de enquêtes en de gesprekken met de medewerkers geven aan dat het personeel de leerlinggebonden activiteiten momenteel positiever ervaart dan de schoolondersteuning. Onvoldoende bagage en deskundigheid worden hier als oorzaken aangeduid en ook op dit vlak verwacht men meer ondersteuning vanuit het beleid.
- De samenwerking met de meeste scholen van het werkgebied wordt als zeer positief ervaren. Er is een vlotte communicatie en uit de gesprekken blijkt dat zij als gelijkwaardige partners, met een eigen deskundigheid, worden aanvaard en gewaardeerd. Toch wordt opgemerkt dat sommige personeelsleden/disciplines minder betrokken zijn of worden bij bepaalde belangrijke momenten (bvb bij de voortgangsgesprekken).
- De netwerkontwikkeling loopt niet altijd positief. Het netwerk is beperkt en ondersteunt onvoldoende het eigen functioneren. Men onderneemt wel acties om dit vanuit CLB te verbeteren.

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.1.1 Leiderschap

6.1.2 Visie

- Niettegenstaande binnen het directieteam duidelijke ideeën leven aangaande de wijze waarop de organisatie zich verder moet ontwikkelen stellen we vast dat dit gedachtegoed onvoldoende geëxpliciteerd wordt in een door het personeel mee-gedragen visietekst. Het centrum staat voor de uitdaging een beleidsvisie te operationaliseren en concrete doelen en verwachtingen op korte en lange termijn uit te schrijven zodat het voor de medewerkers duidelijk wordt in welke richting de organisatie wil evolueren.

6.1.3 Besluitvorming

- Ondanks het feit dat het centrum meerdere overlegorganen heeft is de wijze waarop de besluitvorming verloopt niet altijd even duidelijk. Dit heeft voor gevolg dat medewerkers zich de vraag stellen in welke mate hun inbreng meegenomen wordt in het beslissingsproces. De rol en de taak van de verantwoordelijken binnen de organisatie is voor sommige medewerkers onvoldoende duidelijk.

6.1.4 Kwaliteitszorg

6.1.4.1 Zelfevaluatie

Vaststellingen

- In 2001-2002 werd een eerste beperkte zelfevaluatie uitgevoerd. Daarbij werd in eerste instantie gedacht aan de reorganisatie van de teamwerking. Wellicht omdat nog niet alle randvoorwaarden voldaan waren en de werkwijze nog niet voldoende duidelijk was slaagde het centrum niet in zijn opzet.
- Later werd vanuit het beleid via het centrumteam (directie en coördinatoren) en een 'denktank' (centrumteam uitgebreid met vertegenwoordigers van de twee vestigingsplaatsen en alle disciplines) aangegeven dat de werking verbeterd diende te worden om zo de uitdagingen van de volgende periode aan te gaan. In 2005-2006 werd vanuit verschillende werkgroepen aangegeven dat de werking op een aantal punten geëvalueerd en bijgestuurd diende te worden. In die periode werden de eerste tevredenheidsonderzoeken bij cliënten uitgevoerd. (zie 5.4.1. tevredenheidsonderzoek door het CLB)
- In 2006-2007 kwam zelfevaluatie als proces op de agenda van CLB AMI1 en werd voor het eerst een integrale bevraging uitgevoerd. Alle personeelsleden werden betrokken waren en een objectieve buitenstaander werd ingeschakeld. Deze bevraging werd uitgevoerd aan de hand van een op centrumniveau aangepast evaluatie-instrument. Op die manier werden de sterke en zwakke punten duidelijk en werden prioriteiten bepaald. Het proces werd gecoördineerd door de kwaliteitscoördinator.
- Vanuit de resultaten legde het centrumteam een vijftal clusters van prioritaire werkgebieden vast: (1) aanvangsbegeleiding, (2) afstemming vorming, (3) overeenstemming verslagen en attesten, (4) informatiedoorstroming en beslissingsprocedures en (5) visie op werkingsprincipes. Deze thema's werden besproken met alle personeelsleden op een centrumdag. Het centrumteam en de 'denktank' herleidden daarna de verbeterpunten tot twee effectieve actiepunten nl. het proces van de vraag en de aanvangsbegeleiding van nieuwe medewerkers.
- De twee thema's werden parallel maar volgens een verschillend spoor aangepakt. Het onthaal van nieuwe medewerkers resulteerde in een introprocedure die door de 'denktank' werd bijgestuurd en goedgekeurd. Voor het proces van de vraag werd geopteerd om dit thema cyclisch te bespreken in de 'denktank' en op de niveaugroepen. Beide thema's zijn nog lopend. Momenteel hebben de niveaugroepen de inhoudelijke werking van de 'denktank' overgenomen.
- De verwerkte resultaten van de integrale bevraging bevatten nog heel wat materiaal dat kan benut worden voor de verdere ontwikkeling van organisatie.

- Het centrum voorziet binnen enkele jaren een nieuwe integrale zelfevaluatie. Om op geregelde tijdstippen bepaalde thema's kritisch te bekijken en zo nodig bij te sturen is het van belang een tijdspad uit te schrijven, een cyclisch proces op te starten en het voorgaande proces vooraf te evalueren.

6.1.4.2 Kwaliteitssysteem

Vaststellingen

- Het centrum heeft zijn visie op kwaliteitszorg nog niet geëxpliciteerd. Het kwaliteitsmanagement is gericht op een verantwoorde dienstverlening, wil een meerwaarde creëren voor cliënten en medewerkers om te komen tot een 'integrale kwaliteitscultuur' op het centrum via een gedeelde verantwoordelijkheid. Er is een eerste aanzet om een kwaliteitssysteem uit te bouwen.
- Naast de elementen uit de zelfevaluatie wordt rekening gehouden met input uit andere bronnen (zowel intern als extern), zoals tevredenheidmetingen, functioneringsgesprekken, formele en informele gesprekken, nieuwe ontwikkelingen, dagdagelijkse ervaringen van medewerkers, regelgeving. De niveaugroepen en de discipline groepen zijn sturend voor het gebruik van deze input. Het centrum legt nog te weinig verbanden tussen al deze beschikbare gegevens.
- Mede door het falen van het centrale registratiesysteem (NICO) kan het beleid te weinig gebruik maken van centrumeigen gegevens betreffende de werking. Tevredenheidsmetingen bij cliënten werden een tweetal keer uitgevoerd, tot op heden nog niet bij het personeel.
- De keuze van de thema's en de prioriteiten gebeurt door het directie en/of centrumteam meestal na overleg in de verschillende werkgroepen. Een verbetertraject wordt uitgewerkt door een ad hoc werkgroep. Nieuwe procedures of stappenplannen worden na overleg in de niveaugroep en de 'denktank' opgenomen in het kwaliteitshandboek.
- Om een kwaliteitsvolle werking uit te bouwen baseert het centrum zich op (a) een structuur die de kwaliteitsvolle werking bevordert, (b) een kwaliteitshandboek, (c) regelmatig reflecteren (zelfevaluatie) en (d) vorming.
- De opbouw van het kwaliteitshandboek is gebaseerd op het model van de internetten samenwerkingscel (ISC), overgenomen door de VCLB-koepel. Een beschrijving van het kwaliteitssysteem is niet opgenomen en de kwaliteitsdoelstellingen zijn niet vastgelegd. Het centrum heeft in eerste instantie praktische bruikbare documenten opgenomen. De inhoudelijke invulling staat nog in de beginfase. Het kwaliteitshandboek is elektronisch beschikbaar voor de medewerkers op beide vestigingsplaatsen.
- Voor een aantal verbeteracties wordt gewerkt volgens de principes van de kwaliteitscirkel. Tot op heden heeft men deze strategie nog niet formeel vastgelegd in kwaliteitsplannen conform art.97 van het DCLB met vermelding van de aanleiding, een omschrijving van de beginsituatie, de strategische en operationele doelen, het tijdspad en de verantwoordelijke medewerker. Het centrum is van mening goed bezig te zijn met kwaliteit maar zonder alles op papier te zetten. Dit heeft voor gevolg dat verbetertrajecten moeilijk toegankelijk zijn voor de medewerkers.
- In het CLB leeft niet de cultuur om te bereiken effecten voorop te stellen en de resultaten ervan na te gaan. Er worden geen tussentijdse evaluatie van verbeterprojecten voorzien.
- Een kwaliteitscoördinator werd aangesteld. Er werd een functieprofiel uitgeschreven. Naast de gevolgde opleiding neemt de kwaliteitscoördinator deel aan de provinciale intervisie en de intervisie van de VCLB-Koepel. Aan de opdracht is een vrijstelling van 20 % verbonden gecombineerd met een vrijstelling van 50 % als vestigingscoördinator en 10 % coördinator buitengewoon onderwijs.

Inbreuken tegen de regelgeving:

- DCLB art. 96 en 97

6.2 Personeel

6.3 Logistiek

6.3.1 Materieel beleid

6.3.1.1 Financiële middelen

6.3.1.2 Kostenbeheersing

6.3.1.3 Uitrusting

6.3.1.4 Infrastructuur

Vaststellingen

- Het medisch circuit in de hoofdzetel voldoet niet aan de regelgeving (BVR betreffende de inrichting en de uitrusting van de infrastructuur voor de uitvoering van medische consulten door de centra voor leerlingenbegeleiding dd 14.11.2008). De privacy voor de leerlingen is maar ten dele gegarandeerd.
- De twee medische circuits in de vestigingsplaats te Zoersel liggen in het gezondheidscentrum op wandelafstand van het hoofdgebouw. De privacy voor de leerlingen is ook hier niet volledig gegarandeerd.
Deze lokalen worden gehuurd wat soms problemen geeft voor de planning gezien ook arbeidsgeneeskunde en Kind & Gezin gebruik maken van de lokalen en het CLB geen voorrang heeft. Voor selectieve en individuele onderzoeken zou het interessant zijn een ruimte te voorzien in het hoofdgebouw i.p.v. de 'noodkamer' in het gezondheidscentrum.

Inbreuken tegen de regelgeving

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de inrichting en de uitrusting van de infrastructuur voor de uitvoering van medische consulten door de centra voor leerlingenbegeleiding dd 14.11.2008.

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

6.4.2.1 Afstemming school en CLB

- Door het centrumteam werden de modellen van de bijzondere bepalingen en de afsprakennota's in algemene termen vertaald naar de verschillende niveaus (basis, secundair en buitengewoon onderwijs). Alle teams kregen de opdracht om deze documenten verder in te vullen in overleg met de scholen.
- De directies van de scholen werden door het directieteam van het CLB geïnformeerd over de nieuwe beleidsperiode en de werking van het CLB. Het beleidscontract met de algemene opdrachten van een CLB werd toegelicht. De CLB medewerkers en de leerkrachten waren hierbij niet aanwezig.
- Het directieteam ontwikkelde een handleiding. Het gaat om een kleine gids die vermeldt welke rubrieken standaardtekst zijn en waar de medewerkers al dan niet eigen tekst kunnen/mogen invullen. Uit gesprekken blijkt dat de medewerkers over onvoldoende richtlijnen beschikten om tot schoolspecifieke afspraken te komen.
- Het overleg met de scholen gebeurt meestal door de contactpersoon, soms aangevuld met een ander teamlid maar niet altijd door het volledige team.
- Uit gesprekken blijkt dat de meeste CLB medewerkers het lijvige document van de bijzondere bepalingen en/of de afsprakennota's ervaren als een formeel document dat het proces om tot afstemming te komen verstoort.

- We stellen vast dat in de meeste gevallen het overleg met de scholen geen aanleiding gaf tot schoolspecifieke afspraken. De voorgestelde inhoud werd zelden gewijzigd en de afspraken zijn eerder algemeen, theoretisch en een vertaling van de regelgeving.
- Van de jaarlijkse voortgangsgesprekken is er een schriftelijke neerslag waarin de werkpunten geformuleerd worden door de scholen in overleg met de CLB medewerker(s). Hierbij stellen we vast dat in de nieuwe bijzondere bepalingen en/of afsprakennota's niet is terug te vinden op welke wijze deze tekorten zullen weggewerkt worden en welke nieuwe afspraken dan gelden.
- Het gebruik (verzamelen en analyseren) van gegevens over de noden en behoeften van leerlingen en scholen (schoolfoto) kan een hulpmiddel zijn om tot meer specifieke afspraken.

6.4.3 Evaluatie

6.4.3.1 Attesteringspraktijk

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- zorg en ondersteuning bij de uitbouw van dit proces.
- de integratie van ontwikkelingen en innovatie.
- het operationaliseren van een gedragen visie.

Vaststellingen

- Een overzicht van de geregistreerde gegevens betreffende de attesten BuO is niet beschikbaar in het centrum. De moeilijkheden met uniforme registratiesystemen (NICO) liggen mee aan de basis van het feit dat gegevens verloren zijn gegaan. Dit heeft voor gevolg dat het directieteam geen echte data kan gebruiken om het beleid ter zake verder uit te bouwen.
- Vanaf dit schooljaar gebeurt de registratie van sommige attesten via LARS. Tot op heden doet men zelf weinig analyse in samenspraak met de medewerkers.
- Voor de attestering GON werd een stappenplan uitgewerkt. Daarin worden alle fasen en bijkomende achtergrondinformatie opgenomen en besproken. Ook de verdere opvolging en de noodzakelijke evaluaties komen uitgebreid aan bod.
- Voor de attestering naar het buitengewoon onderwijs zijn praktijkfiches ter beschikking op het intranet zowel voor het niveau lager onderwijs als voor het secundair onderwijs. Deze fiches werden opgesteld door de VCLB-koepel en bieden ruime informatie over alle typologieën.
- De doorlooptijd van een traject die door de overheid vermeld wordt in het BVR 'operationele doelstellingen' is gekend en wordt gerespecteerd. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan het verwerkingsproces door de ouders en wordt intensief hulp geboden bij de keuze van een geschikte school. Het is aangewezen om tijdens dit keuzeprocess ook het kind zelf in voldoende mate te betrekken. Vooral de psychische verwerking door het kind verdient extra aandacht en ondersteuning.
- Tot op heden werden nog geen formele centrumafspraken opgesteld die de medewerkers kunnen ondersteunen in het beslissingsproces dat leidt tot een attestering. De gelijkgerichtheid wordt nagestreefd via informele contacten met collega's en via de controle door het directieteam dat alle inschrijvingsprotocollen naleest.
- Het is voor de organisatie vanzelfsprekend dat elke beslissing die leidt tot een attestering een teambeslissing moet zijn. Het multidisciplinair overleg komt zeker aan bod bij de vraagverheldering en bij de beslissingsfase.
- Bij twijfel tussen meerdere mogelijkheden (bvb type 1 - type 8; 3^e kleuter hernemen of niet) zal het belang van het kind de centrale rol spelen in het beslissingsproces. Meerdere mogelijkheden om duidelijkheid te creëren worden dan benut: opnieuw de school contacteren, meer ervaren collega's betrekken, de deskundigheid van het team BuO inschakelen, ...
- Het is van belang om bij de uitreiking van het attest buitengewoon onderwijs de regelgeving strikter toe te passen.
- Na de attestering is nog geen systematische follow-up voorzien. Op individueel initiatief worden soms contacten gelegd met de ouders en/of met de scholen. Tot op heden worden de gegevens die voortvloeien uit deze follow-up niet in kaart gebracht via een registratiesysteem.

- De processen die aan de basis liggen van elke vorm van attestering zijn steeds kwalitatief goed uitgewerkt en in alle situaties worden de ouders en andere actoren intensief betrokken.

6.4.3.2 Verwijspraktijk

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin het CLB goed is

- de hoge mate van inzet, collegialiteit en loyaliteit bij de medewerkers
- de sterk uitgebouwde individuele leerlingenbegeleiding
- de procesmatige benadering van de hulpverlening binnen het domein leren en studeren
- de uitvoering van de algemene consulten met bijzonder aandacht voor de betrokkenheid van ouders in de tweede kleuterklas
- de wijze waarom men tot attestering overgaat na samenspraak binnen het CLB-team en in overleg met school en ouders
- de wijze waarop het beperkte aanbod van het netwerk wordt ingezet
- het gebruik van geregistreerde gegevens rond afwezigheden bij de individuele begeleidingen

7.2 Relevante aspecten die het CLB kan verbeteren

- ontwikkelen, expliciteren en operationaliseren van een gedragen visie
- een doorgedreven procesmatige implementatie van nieuwe ontwikkelingen
- systematisch en cyclisch werken bij kwaliteitsverbetering
- het gebruik van data en gegevens in het kader van verdere uitbouw van de organisatie
- de gelijkgerichte werking tussen beide vestigingen
- de aanvangsbegeleiding van nieuwe medewerkers uitwerken en toepassen

7.3 Relevante aspecten die het CLB moet verbeteren

Financierings- of subsidiëringsvoorwaarden

- Artikel 39 van de decreet CLB, in het bijzonder punt 2.
- Artikel 96 en 97 van het decreet CLB

Regelgeving

- De infrastructuur voor de algemene consulten op de beide vestigingsplaatsen (cfr BVR dd 14.11.2008)
- Artikel 22 DCLB, de uitvoering van de opdracht zoals omschreven in het GOK-decreet en participatie aan projecten op school zoals vermeld in art.23 van het 'BVR operationele doelstellingen'.

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning en subsidiëring **GUNSTIG BEPERKT IN DE TIJD**.

De hieronder aangekruiste (leer)prestaties scoren geheel of gedeeltelijk onvoldoende en hebben tot dit advies geleid:

Regelgeving	X	medische infrastructuur - kwaliteitszorg
		DL-f Voldoet niet
Beleidsplan/Beleidscontract		
Conform art.38 en art.39 van decreet CLB (1/ 12/ 1998)	J	X
Leerlinggebonden activiteiten		
Leren en studeren	J	
Preventie gezondheidszorg		
Algemene consulten	J	
Profylaxe	J	
Schoolondersteuning		
Draaischijffunctie	J	
Deelname in overleg mbt leerlingenbegeleiding of zorgbeleid	J	
Projecten rond prioritaire doelgroepen	J	X
Definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel moeten voorkomen	J	

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2012** kunnen aantonen dat alle tekorten werden weggewerkt.

Hierbij moet de instelling de tussentijdse termijnen respecteren m.b.t. de volgende deelaspecten van regelgeving:

- medische infrastructuur vanaf 1 september 2010

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Marleen Dobbels

Datum van verzending aan de directie en het bestuur:

Voor kennisname

De directie/het bestuur

Naam: